

ע.ר. 580116051

02 אפריל 2022

בעד ונגד אחזקת נשק על ידי אזרחים – אל מול הרצח בבאר שבע חדרה ובני ברק

האירועים הטראגיים של רצח ארבעה אזרחים תמימים ב 22/03/22 בבאר שבע, רצח שני השוטרים בחדרה ב 27/03/22 ורצח חמישה אנשים בבני ברק ב 29/03/22 - מעלים בפעם נוספת את הוויכוח הציבורי של בעד ונגד אחזקת נשק פרטי על ידי אזרחים.

הטיעונים :

מצד אחד – ניצבים אלו הטוענים כי מתן נשק בידי אזרחים (מורשים ע"פ תבחינים), יגביר את הביטחון האישי של אזרחי המדינה .

מצד שני – ניצבים אלו הטוענים שריבוי כלי נשק המוחזק על ידי אזרחים – מוביל לסכנה לשימוש לא מוצדק בנשק ולהרג של חפים מפשע, טענה זו הוגשה לבג"צ : את העתירה הגישה קואליציית "האקדח על שולחן המטבח", שכוללת שבע עמותות ובהן האגודה לזכויות האזרח, שדולת הנשים וארגון משפחות נרצחים ונרצחות. "ככל שיותר כלי נשק מסתובבים בחוץ, סיכוי גבוה יותר שייעשה בהם שימוש לא ראוי".

הדיון :

הדיון על מתן רישיונות נשק לאזרחים נרחב ומובעות בו השקפות מגוונות. מחד גיסא, יש סיבות רבות להחזקת כלי ירייה בידי אזרחי המדינה, ובכללן הגנה עצמית, הגנה על אזרחים אחרים והגנה על רכוש. מאידך גיסא, החזקת כלי ירייה בידי אזרחים טומנת בחובה סכנות רבות, כגון גנבה או אובדן של כלי 29 ירייה והגעתם לידי גורמים עוינים, פליליים או ביטחוניים, שימוש לרעה בכלים ורשלנות בהחזקתם .

ההנחה הבסיסית ברעיון הבסיסי למתן רישיונות נשק לאזרחים על ידי המדינה, הינה הגברת תחושת הביטחון האישי והביטחון בקרב הציבור.

בישראל, בניגוד לארה"ב למשל, הזכות להגנה עצמית ונשיאת כלי ירייה אינה בגדר ערך חוקתי. יחד עם זאת, המשפט בישראל מכיר בזכות ההגנה העצמית של האזרח בנסיבות מתאימות וממילא גם לכלים למימוש נאות של הזכות הזו. מדיניות המשרד לביטחון פנים בנושא זה עד כה הייתה מצמצמת כשלעצמה.

שאלת האיזון הנכון בין יכולת ההתגוננות ואפקט ההרתעה אל מול סיכון אפשרי נוכח שימוש לא תקין בנשק, דורשת להערכתנו דיון מעמיק נוסף.

מניתוח פיגועי יוזמה עצמית, פיגועי נשק קר וירי אשר בוצעו בעשרים השנים האחרונות עולה כי במקרים רבים הנשק שהיה כדין בידי עוברי אורח מיומנים סייע לסיכול או לסיום מהיר של הפיגוע.

כמו כן יש לקחת בחשבון את ההיבט ההרתעתי כלפי מפגעים בכוח, שאינו ניתן אמנם להוכחה מספרית אבל הוא ערך מובהק בפני עצמו על פי ידע כללי וניסיון העבר. עוד יצוין כי בעבר, בתקופות מתיחות- וטרור, לא אחת ביקשו ראשי מערכות הביטחון מאזרחים לשאת נשק על מנת לסייע במניעת פיגועים וצמצום פגיעתם.

www.forum-security.org
<mailto:info@forum-security.org>

ע.ר. 580116051

הנחות יסוד של הטוענים כנגד אחזקת נשק על ידי אזרחים, לדעתי היא לא נכונה ומבוססת על נתונים מוטעים ומטעים ביחס לקשר שבין היקף הנשק המוחזק ברישיון בישראל למקרי רצח בתוך המשפחה (כאשר בפועל, מיעוט מקרי רצח בתוך המשפחה מבוצע על ידי מחזיקי נשק ברישיון והרוב המכריע של מקרי הרצח מבוצעים באמצעות נשק קר או באמצעות נשק בלתי חוקי).

סיכום:

אני מאמין כי יש להמשיך בדוקטרינה הביטחונית המקובלת בישראל לפיה המענה המבצעי הראשוני להתרחשות אירוע טרור יינתן בין השאר על ידי אזרחים חמושים שהזדמנו באזור. תפיסת בטחון העורף נבנתה על התייחסות לאזרחים חמושים ומיומנים כמכפילי כוח לגופי הביטחון הרשמיים של המדינה. כדי שתפיסה זו תהא ישימה ומעשית, נחוצים מספר רב של אזרחים כאלו.

יש לבחון פעם נוספת את התבחינים למתן הנשק לאזרחים תוך מתן דגש על :
בדיקות ומעקב עיתיים אודות הכשירות לנשיאת נשק.

העמקת ההכשרה של בעלי רישיון לנשיאת נשק בישראל.

הרחבת קריטריון של " קציני בטחון בגוף ציבורי מונחה " – לקב"טים וממוני ביטחון פעילים.

" ויפה שעה אחת קודם "

שייקה הורוביץ (תנ"ץ בדימ')
י"ר הפורום לביטחון ואבטחה בישראל